

Kraków, dnia 28 kwietnia 2015

Nr sprawy: EP-271-06/15

Szanowny Pan

Ryszard Gruda

Prezes Krajowej Rady Izby Architektów

Szanowny Pan

Sławomir Żak

Wiceprezes Krajowej Rady Izby Architektów

Szanowni Panowie,

w odpowiedzi na pismo z dnia 7 kwietnia 2015, przekazane Muzeum w dniu 8 kwietnia 2015, znak pisma 252/KRIA/2015/w, pragnę wskazać, iż celem nadrzędnym Muzeum jest troska o interes społeczny wyrażający się w efektywnym i racjonalnym wydatkowaniu środków publicznych na inwestycje, co zdecydowało o przyjęciu ostatecznej postaci regulaminu, w tym także omawianych w ww. piśmie zapisów.

Zanim jednak zostanie przedstawiona szczegółowa analiza podniesionych w Państwa piśmie zarzutów, pragnę podkreślić fakt, że przygotowując konkurs Muzeum współpracowało ze Stowarzyszeniem Architektów Polskich. Powyższa współpraca miała właśnie na celu zapewnić w miarę największe poszanowanie praw potencjalnych uczestników konkursu. Przedstawiciele SARP brali udział w pracach nad konkursem od samego początku i znali zarówno założenia ogólne odnośnie inwestycji, ich zmiany w czasie, a także uczestniczyli aktywnie w pracach nad regulaminem, który w wersji roboczej był im przesyłany do konsultacji. Prace zakończyły się akceptacją treści regulaminu, w tym także kwestionowanych zapisów.

Ponadto Muzeum uzyskało akceptację sędziów konkursowych, w tym także sędziów architektów. Jak z powyższego wynika, Muzeum od początku próbowało prowadzić dialog ze środowiskiem architektów, które Izba reprezentuje.

Dialog powyższy jest kontynuowany także obecnie, już po ogłoszeniu regulaminu zaakceptowanego przez SARP. Wychodząc naprzeciw niektórym postulatom zgłaszanym, co do kształtu konkursu, Muzeum udostępniło szereg wyjaśnień do regulaminu oraz wprowadziło pewne zmiany, poprawiające pozycję Uczestników konkursu. Dokładny zakres zmian został opublikowany na stronie internetowej Muzeum. Mając powyższe na uwadze, ale także uwzględniając interes Muzeum, jako instytucji publicznej, pragnę ustosunkować się do stwierdzeń podnoszonych w Państwa piśmie.

Ad. I.1.1)

Muzeum pragnie wskazać, iż rozwiązanie przyjęte w Regulaminie znacznie lepiej chroni interes Muzeum niż sugerowana licencja będąca *de facto* stosunkiem zobowiązaniowym. Ze względu na specyficzny charakter utworu (adaptacja istniejących przestrzeni w istniejącym, konkretnym budynku pod jasno sprecyzowane funkcje) niezwykle mało prawdopodobnym jest, aby utwór wyrażony w Pracy Konkursowej mógł być wykorzystany przez jego twórców do innych celów niż związanych z niniejszym konkursem. Tym samym, w ocenie Muzeum, potencjalne pogorszenie sytuacji Uczestników Konkursu, które mogłoby wynikać z przyjęcia takiej konstrukcji jest znacznie mniejsze od potencjalnych korzyści, jakie Muzeum, będące wszak instytucją publiczną, może z niej czerpać. Tym samym Muzeum nie dostrzega wystarczającego uzasadnienia dla wprowadzania sugerowanych zmian.

Ad. I.1.2)

Muzeum oświadcza, iż wskutek dokonania analizy ww. zapisu, zostanie dokonana modyfikacja treści Załącznika 3e poprzez przyjęcie następującej postaci:

7. Uczestnik Konkursu, który otrzymał nagrodę główną w postaci zaproszenia do negocjacji, wyraża nieodpłatnie zgodę na wykonywanie przez Organizatora (tj. bez prawa do dodatkowego wynagrodzenia poza przyznaną nagrodą) prawa do decydowania o sposobie udostępnienia Pracy Konkursowej, w tym decydowania o pierwszym udostępnieniu, decydowania o udostępnieniu w całości lub w wybranej części.

Ad. I.1.3.

Muzeum nie zgadza się z postawioną tezą o bezskuteczności takiego zastrzeżenia, gdyż z treści przenoszonych praw i celu konkursu jasno wynika, jaki sposób korzystania z utworu objęty jest cytowaną klauzulą wyłączającą bezprawność działań Organizatora.

Pragnę ponadto wskazać, że Uczestnicy Konkursu inni niż zwycięzca, nie zobowiązują się do niewykonywania praw osobistych do utworu, Organizator przewidując w treści Regulaminu wykorzystanie Prac Konkursowych zamierzał i nadal zamierza poszanować prawa osobiste ich twórców, w tym prawo do oznaczania utworu swoim imieniem i nazwiskiem.

Funkcja ochronna ww. zapisu pozwala w pełni zrealizować założenia Konkursu, w tym m.in. wykonanie wystawy pokonkursowej, co leży także w interesie startujących w Konkursie podmiotów.

Muzeum pragnie ponadto zwrócić uwagę na zmiany wprowadzone do treści Załącznika nr 3e, zgodnie, z którymi określono katalog praw osobistych, które pozostaną przy autorze zwycięskiej pracy konkursowej.

Ad. I.1.4.

Muzeum pragnie podkreślić, co było już przedmiotem poprzednich odpowiedzi, iż zamierza szanować autorskie prawa osobiste twórców, do czego jest zresztą zobligowane na podstawie przepisów Ustawy o Prawie autorskim i prawach pokrewnych. Wprowadzanie sugerowanych, kazuistycznych zapisów do Regulaminu w tym zakresie należy, zatem uznać za zbędne.

Jednocześnie Muzeum pragnie podkreślić, iż jest instytucją publiczną, od dziesięcioleci zajmującą się działalnością związaną bezpośrednio z twórczością. Jedną z nadrzędnych wartości dla Muzeum zawsze było i nadal jest poszanowanie praw twórców.

Muzeum pragnie zaprotestować, zatem przeciwko sugestii płynącej z sensu Państwa pisma, jakoby bez wprowadzania sugerowanych przez Państwa uregulowań do treści Regulaminu, Muzeum mogło dopuszczać się daleko idących naruszeń praw należących autorom Prac Konkursowych.

Muzeum pragnie ponadto zwrócić uwagę na zmiany wprowadzone do treści Załącznika nr 3e, zgodnie, z którymi określono katalog praw osobistych, które pozostaną przy autorze zwycięskiej pracy konkursowej.

Ad. I.2.

Muzeum nie podziela oceny wyrażonej w Państwa piśmie, jakoby ustawowe sformułowanie „zlecenie szczegółowego opracowania pracy konkursowej”, odnoszące się do przedmiotu zamówienia udzielanego w ramach nagrody, musiało być interpretowane, jako zlecenie szczegółowego opracowania **całości** pracy konkursowej.

Przede wszystkim należy wskazać na literalną wykładnię tego przepisu, który nie zawęży dopuszczalnych przypadków zamówienia wyłącznie do zamówień obejmujących całość pracy konkursowej. Powyższą wykładnię należy wesprzeć regułą interpretacyjną *a majori ad minus*, zgodnie, z którą, jeśli dopuszczalne jest więcej, dopuszczalne też jest mniej. W tym przypadku, jeżeli można udzielić zamówienia na całość pracy konkursowej można udzielić także zamówienia na jej część.

Dodatkowo należy wskazać na *ratio legis* tego przepisu, którym jest zapewnienie, że dany podmiot otrzyma zamówienie zbieżne z przedmiotem konkurencji, którą zwyciężył, nie zaś zamówienie na przedmiot, który nie był porównany z innymi konkurentami. Powyższe ma chronić przede wszystkim konkurencję. W przypadku udzielenia zamówienia na część pracy, zamówienie nadal pozostaje w tak wyznaczonym zakresie, co powoduje, że rola gwarancyjna przepisu zostanie zrealizowana.

Tym samym Muzeum uważa, że przyjęty model konkursu nie narusza przepisów prawa, wbrew odmiennym sugestiom wyrażonym w Państwa piśmie.

Wyrażona w Państwa piśmie propozycja wprowadzenia takich zapisów w regulaminie, które dają laureatowi głównej nagrody zaproszenie do negocjacji w trybie zamówienia z wolnej ręki na opracowanie szczegółowe całości pracy konkursowej jest daleko idącą, należałoby stwierdzić niedopuszczalną próbą ingerencją w kreowanie woli Organizatora Konkursu, co do sposobu i formy przeprowadzenia Konkursu.

Muzeum jednoznacznie w treści Regulaminu wskazało, jakie okoliczności zmuszają go do przyjęcia, formy konkursu, który nie może być w całym zakresie konkursem realizacyjnym – są to względy finansowe i prawne. Jednocześnie należy podkreślić, że skutki prawne dla organizatora konkursu w przypadku wprowadzenia do treści Regulaminu proponowanych przez Państwa zapisów byłyby skrajnie niekorzystne, ponieważ prowadziłyby do naruszenia prawa, w tym dyscypliny finansów publicznych.

Muzeum mając na względzie, iż konkurs w wyniku, którego wybrana zostanie najlepsza praca konkursowa jest początkiem całego procesu inwestycyjnego wprowadziło do regulaminu zapis wyrażający intencje, co do zlecenia laureatowi głównej nagrody opracowań szczegółowych pracy konkursowej w całości lub w części dla etapu II o ile będzie taka możliwość prawno-organizacyjna z zastrzeżeniem jednak, iż powyższe nie może stanowić roszczenia do Organizatora o otrzymanie takiego zlecenia. Powyższa intencja powinna rozwiać ewentualne wątpliwości, co do celów Muzeum, którymi nie jest wszak dowolne żonglowanie pracami i prawami, a poszanowanie interesów publicznych z uwzględnieniem interesów autorów prac.

Dodatkowo w regulaminie wprowadzono zmianę, iż przeniesienie autorskich praw majątkowych do pracy konkursowej w zakresie II etapu następuje na warunkach określonych w umowie na wykonanie dokumentacji projektowej dla I etapu. Zmieniony załącznik nr 4 – istotne postanowienia umowy został opublikowany na stronie Organizatora.

Ad. I.3

Przede wszystkim Muzeum pragnie podkreślić, że prawo do przeniesienia nagrody w postaci zaproszenia do negocjacji jest istotne z punktu widzenia celu konkursu. W treści Państwa pisma zresztą nie negujecie Państwo takiego rozwiązania, co do zasady.

Przedstawione jednakże propozycje zmiany nie mogą być zaakceptowane, a to z tego powodu, że przesłanki skorzystania z tego prawa są już w ocenie Muzeum odpowiednio precyzyjne, a ponadto sugerowane rozwiązanie może doprowadzić do nieskuteczności tego prawa, co stanowi zbyt duże ryzyko po stronie Muzeum.

Tworzenie zamkniętego katalogu przesłanek, w których dopuszczalne jest przeniesienie tego prawa rodzi, bowiem niebezpieczeństwo nieprzewidzenia konkretnego przypadku przy ich ustalaniu, co wykluczy skorzystanie z tego prawa w razie jego zaistnienia. Tym samym Muzeum pozostanie przy otwartym katalogu takich zdarzeń wraz z jego ogranicznikami przewidzianymi w treści Regulaminu.

Ponadto pragnę wskazać, iż przywołana w przez Państwa, jako dodatkowa interpretacja cytowanego zapisu jest wybiórcza, przez co nieprawidłowa i może sugerować nieprawdziwy obraz tak Muzeum, jako Organizatora jak i celu Konkursu.

Muzeum pragnie podkreślić, że w jego interesie jest zawarcie umowy z Uczestnikiem Konkursu, który otrzyma najwyższą punktację, co powinno przekładać się na najwyższą, jakość oferowanych usług. Z drugiej jednak strony, konieczność uzyskania celu Konkursu w ramach całego procesu inwestycyjnego, jakim jest zawarcie umowy i uzyskanie na jej podstawie dokumentacji projektowej, wymusza zastosowanie rozwiązań „awaryjnych”. Takim jest właśnie omawiana klauzula.

Przeprowadzona przez Państwa analiza sugeruje natomiast, jakoby Muzeum zostawiało sobie furtkę do swobodnego manipulowania procesem negocjacyjnym, wykorzystując do tego tak błahе powody jak np. przejściowa choroba. Muzeum pragnie z całą stanowczością sprzeciwić się kreowaniu takiego fałszywego obrazu.

Przede wszystkim, bowiem należy zwrócić uwagę, iż podstawową przesłanką przeniesienia pierwszej nagrody na innego uczestnika jest **niemożliwość** zawarcia umowy. Państwa analiza całkowicie pomija ten podstawowy zapis. Sugerowanie, zatem, że **jakiegokolwiek** okoliczności leżące po stronie Uczestnika Konkursu, nawet błahе (tak jak przejściowa choroba), mogą automatycznie prowadzić do przejścia nagrody na innego Uczestnika, jest nadużyciem.

Ad. II.1.

Analogicznie do treści pisma, Muzeum pragnie odesłać do odpowiedzi udzielonej w punkcie odnoszącym się do punktu I.1.1) pisma.

Ad. II.2.

Analogicznie do treści pisma, Muzeum pragnie odesłać do odpowiedzi udzielonej w punkcie odnoszącym się do punktu I.1.2) pisma.

Ad. II.3.

Omawiany zapis nie zaprzecza celowi Konkursu. Autor nagrodzony zaproszeniem do negocjacji, otrzyma zamówienie na wykonanie opracowania etapu I tej pracy.

Ad. II. 4

Muzeum pragnie zaprzeczyć twierdzeniom, jakoby powyższy zapis stał w sprzeczności z treścią Ustawy. Należy, bowiem wskazać, iż jest wręcz przeciwnie – zapis punktu 4 Załącznika 3e stanowi formę korzystania z prawa przyznanego Ustawą o Prawie autorskim i prawach pokrewnych. Każdy uprawniony może decydować o korzystaniu ze swojego prawa lub też o sposobie korzystania z niego. Uprawniony może, zatem także podjąć decyzję o niekorzystaniu z prawa, co nie będzie stanowiło naruszenia Ustawy ani przez niego, ani też przez podmiot, wobec którego to prawo miałyby być skierowane.

Sam fakt posiadania prawa nie oznacza, zatem, że dany podmiot jest zarazem nim związany, tj. musi je egzekwować, do czego prowadziłyby interpretacja przedstawiona w Państwa piśmie.

W związku z powyższym nie ma podstaw do zmiany Regulaminu w tym zakresie.

Ad. II. 5

Analogicznie do treści pisma, Muzeum pragnie odesłać do odpowiedzi udzielonej w punkcie odnoszącym się do punktu II.3 pisma. Należy jednak zwrócić uwagę na zmiany w treści zapisu wprowadzone przez Muzeum.

Ad. III.

W pierwszej kolejności należy podkreślić, że załącznik nr 4 zawiera istotne postanowienia umowy, które jednakże mogą być przedmiotem negocjacji pomiędzy Muzeum i przyszłym wykonawcą dokumentacji projektowej. Powyższy fakt został zresztą trafnie zauważony w treści Państwa pisma.

Tym samym omawiane w Państwa piśmie postanowienia będą mogły być ustalone indywidualnie z danym projektantem, co powoduje, że obecna debata nad ich brzmieniem może być uznana za przedwczesną i bazującą domysłach odnośnie przyszłego stanowiska, nieznanego jeszcze, strony negocjacji. Niemniej Muzeum odnosi się poniżej do podniesionych argumentów.

Ad. III.1

W celu uzasadnienia wprowadzenia cytowanego zapisu, Muzeum pragnie wskazać na fakt, że na etapie projektowania może dojść do konieczności wprowadzenia zmian do utworu (wyrażonego pierwotnie w treści pracy konkursowej), czy to ze względu na zmiany przepisów czy, co równie prawdopodobne, ze względu na zmiany wynikające z potrzeb Muzeum. Tym samym Muzeum musi mieć zagwarantowaną możliwość wpływania na ostateczny kształt rozwiązań projektowych. W przeciwnym wypadku, bowiem Muzeum mogłoby uzyskać dokumentację nieprzydatną.

Uzasadniając dalej pozostawienie ww. zapisów należy zauważyć, iż na etapie wykonywania dokumentacji projektowej rola projektanta, jako twórcy będzie mocno ograniczona – praca ideowa powinna zostać wykonana na etapie Pracy Konkursowej. W etapie, do którego odnoszą się omawiane zapisy, utwór wyrażony w Pracy Konkursowej będzie musiał być wcielony w życie i dopasowany do potrzeb podmiotu, który będzie z niego ostatecznie korzystał.

Tym samym Muzeum pragnie podtrzymać dotychczasowe zapisy, jako chroniące interesy Muzeum.

Ad. III. 2

Muzeum pragnie podkreślić, iż odmienne uregulowanie okresu trwania rękojmi i gwarancji może doprowadzić do sytuacji, w której okres ten upłynie zanim jeszcze ewentualne wady dokumentacji będą mogły być ujawnione w najoczywistszy i najpowszechniejszy sposób, tj. poprzez wykonawstwo.

Dodatkowo należy podkreślić funkcję zobowiązań gwarancyjnych, które odnoszą się do prawidłowości wykonania prac projektowych. Tym samym związanie projektanta zobowiązaniem wynikającym z gwarancji nie dąży do zaspokojenia zachcianek Zamawiającego, a raczej **do zachowania jego trudnych do zaprzeczenia praw do należycie wykonanej dokumentacji**. Dokonując oceny tego rodzaju zapisów należy mieć na uwadze ich rolę.

Ad. III. 3. i 4.

Muzeum na chwilę obecną nie widzi podstaw do zmiany powyższych zapisów. Debata na temat wysokości i sposobów naliczania kar umownych *in abstracto* jest w ocenie Muzeum przedwczesna.

Ad. III. 5.

Muzeum odsyłając do odpowiedzi na wcześniej wskazane zastrzeżenia, pragnie jednocześnie zauważyć, iż przeniesienie praw w umowie dotyczy nie pracy konkursowej a dokumentacji projektowej, co powoduje, że część zastrzeżeń poczynionych przez Państwa dezaktualizuje się.

Jesteśmy przekonani, że wyjaśnienia zawarte w niniejszym piśmie w sposób wystarczający umożliwią Państwu zrozumienie, iż dostrzeżone w regulaminie konkursu postanowienia wymagają zauważenia szerszego kontekstu poszczególnych zapisów, uwzględniającego interesy nie tylko uczestników konkursu, ale również jego Organizatora odpowiedzialnego w przyszłości za prawidłowy tj. zgodny z interesem publicznym oraz przepisami prawa przebieg inwestycji.

Z poważaniem

- 1) Adresat
- 2) SARP O/Kraków
- 3) a/a

Dyrektor

ZOFIA GOŁUBIEW

